

Min arbejdsdag

Bente Laurberg Knudsen *cand. mag. i musikterapi, ansat som musikterapeut i Staben for Udvikling og Administration, Senior Service, Vejle kommune. Kontakt: Belkn@vejle.dk*

Musikterapi er et tilbud til beboere på kommunens plejecentre, som har en demensdiagnose og som udviser agiteret adfærd eller har depressive træk. Min primære arbejdsopgave er den kliniske musikterapi med tværfagligheden i centrum, dvs. at formidling, dialog og overdragelse af musikalske redskaber til plejepersonalet er en væsentlig del af den musikterapeutiske indsats. Stillingen omfatter desuden formidlings- og undervisningsopgaver, der vedrører demensområdet.

Siden august 2008 har jeg været fastansat 37 timer om ugen i Vejle kommune. Men musikterapi har eksisteret som et kommunalt tilbud i Vejle siden 2004 – varetaget af Astrid Faaborg Jacobsen. Vi er altså to "afslagsen", og det er en gave med den mulighed for faglig sparring og udveksling, som det giver.

Når min arbejdsdag starter i Vejle, har jeg tilbagelagt en times kørsel fra Århus - ofte med radioen og cd-afspilleren på off. Så er der plads til tanker om dagens forestående forløb, og fokus flytter sig lige så stille – geografisk som mentalt. Andre dage bruges turen til at gennemlytte musik.

Nogle dage møder jeg direkte ind på et plejecenter. Det er de forløb, hvor indsatsen skal hjælpe til at forberede beboeren til den forestående morgenpleje. Her er der typisk et tæt samarbejde med plejepersonalet, der skal overtage kontakten med beboeren umiddelbart efter session. Men ellers møder jeg ind på kontoret i Vejle centrum, hvor jeg hilser godmorgen til de andre stabsmedarbejdere, tjekker mails, får overblik over

dagen og orienterer mig i journalen vedrørende de borgere jeg skal ud til i løbet af dagen. Astrid er også mødt ind på kontoret i dag, og der bliver for en kort stund tid til at drøfte et par fagligheder hen over skrivebordene, inden vi begge drager ud i marken i hvert sit område af Vejle kommune.

'Preben' er 64 år. Det ser ud til, at hver gang der sker et skred i demensen, tager Preben et "dyk" psykisk, og vi starter næsten forfra. Den musikterapeutiske indsats skal medvirke til at afhjælpe isolation. Preben står fortabt midt i rummet, da jeg kommer ind til ham. Dagen er endnu ny. Gasolins "Blaffersang" fungerer som startcue, og via afstemning i tempo og volumen og med gentagelse som parameter opstår ofte et musikalsk møde. I dag er der ingen respons. Preben tilbydes en tromme – den plejer han at være glad for – ligesom han er glad for sin cd med Rolling Stones. Preben tapper med fingerspidserne uden mål og med på trommen, mens Stones insisterende fylder rummet, og jeg vedholdende spiller grundpuls på en tromme for at signalere struktur og bund – og at jeg vil ham. Preben registrerer tilsyneladende pulsen; det sker at han laver små underdelinger, at udtrykket bliver en smule mere dynamisk, og at han spejler de markeringer jeg laver med flad hånd og får lidt mere "krop" bag udtrykket. Da improvisationen og Stones ebber ud – og jeg efterfølgende synger "Streets of London" – nynnere Preben stille med. "Har du været i London?", siger han pludselig. Det har Preben – følelsen er god! Kim Larsens "Om lidt bli'r her stille" markerer endnu engang af-

slutning på en session, og vi følges ud. Den spæde jeg-styrke, der anes i sessionen, anes også udenfor det terapeutiske rum, da Preben på eget initiativ hilser på en anden beboer.

Sessionen bundfæller sig lige så stille på vej til næste plejecenter – og næste session. ‘Marie’ på 91 år udviser ofte en negativ attitude i sociale sammenhænge. Musikterapien skal først og fremmest stimulere en positiv kontakt, som kan bringes ud i det sociale rum efterfølgende. Stones er nu afløst af danske fædrelandssange og gamle danske sange i almindelighed. Det kliniske fokus er på reminiscens, og da Marie stadig kan udtrykke sig verbalt, kan vi arbejde med både verbal og musikalsk reminiscens. Marie er vokset op i det vestjyske, og “Jyden han er stærk og sej” spejler på flere måder Maries identitetsfølelse. Genkaldelse og genkendelse er centrale parametre i sessionerne med Marie, og hun virker ofte positiv og styrket, når hun bevæger sig ud i det sociale rum bagefter – i dag ligeså. Der bliver tid til en kort dialog med personalet – vi er enige om, at forløbet snart skal afsluttes og aftaler derfor, at jeg booker mig ind på næstkommende husmøde. En del af den musikterapeutiske arbejdsgang er at deltage i husmøder ved opstart og afslutning af et forløb – evt. også undervejs, og den del prioriteres højt. Når forløbet med Marie afsluttes i nærmeste fremtid, er min opgave at give personalet noget med på vejen, og bl.a. vil det være oplagt at samle de sange, som jeg har arbejdet med i sessionerne, i et sanghæfte og vejlede personalet i, hvordan de kan bruge sangene som et konstruktivt redskab i hverdagen med Marie. Det ligger dem ikke fjernt. De har allerede oplevet, at sang i bestemte situationer kan aflede og afhjælpe den negative attitude.

Efter sessionen med Marie kører jeg tilbage til kontoret, hvor jeg dokumenterer de to forløb i journalen, inden jeg spiser frokost

sammen med de stabsmedarbejdere, som er til stede og ikke er optaget af møder el. lign. Derefter har jeg noget tid på “pinden”, og mens det summer på gangen af stemmer, hurtige skridt og telefoner der ringer, finder jeg ro med en kop kaffe og administrativt arbejde, før jeg igen drager ud.

Denne eftermiddag skal jeg deltage i et husmøde på en enhed, hvor jeg har haft et forløb gennem længere tid. Ved mødet deltager plejepersonalet fra enheden, centerlederen og undertegnede. Det overordnede problem – og indikationen for opstart af musikterapi i sin tid – er udpræget uro hos en beboer. Uroen har været påfaldende lige over middag, men nu er tendensen, at uroen starter sidst på eftermiddagen. Erfaringen er, at musikterapien kan give ro op til et par timer efter endt session, og der er enighed om at afstemme tidspunktet for session i forhold til uroen. Desuden drøfter vi, hvordan en generel reduktion af stimuli evt. kan være en hjælp, helt konkret i forhold til at fokusere mere på en nonverbal kommunikation i kontakten med beboeren. Man beslutter desuden at inddrage demenskonsulenten og gøre brug af hendes kompetencer. Helhedssituationen er som oftest kompleks, og mange indsatser arbejder i et tæt samspil for at rumme og afhjælpe de problemer der kan være i forhold til den enkelte beboer. Musikterapien er blot én af de indsatser, der er med til at støtte op om beboer og plejepersonale.

Da status på beboeren er færdigdrøftet, forlader jeg mødet og bevæger mig over i et af de andre huse. Plejecentret udgør i alt 6 små huse/enheder. Det er tid til endnu en musikterapisession, før jeg sætter punktum for min arbejdsdag, herfra hvor jeg geografisk er en smule tættere på Århus – og finder ud på en tætpakket E45 med radio og cd-afspilleren på off, mens dagens indtryk sluses igennem systemet den næste times tid.